

Утвърдил:

ИРЕНА ГАНЕВА

Директор на ДГ №29 „Звънче”

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
В ДЕТСКА ГРАДИНА №29 „ЗВЪНЧЕ” - ВАРНА
2022-2023 г.**

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с децата от ДГ №29 „Звънче”, гр.Варна и урежда взаимоотношенията между институциите във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование
- Наредба за приобщаващото образование
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество
- Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите
- Закон за защита от дискриминация
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в ДГ №29 „Звънче”, съобразно неговите интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в ДГ №29 „Звънче” са деца, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца в риск, деца, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца сираци и полусираци, деца бежнаци, деца от различни етнически групи и пр. с други идентифицирани нужди.

Уязвими по дефиниция са онези лица и групи от хора, които търпят ограничения по отношение на участието им в социалния живот и ползването на социални права. Уязвимите групи не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлагат обществото и икономиката и стават жертва или попадат в ситуация на риск от маргинализиране и социално изключване. Причините за това са различни и разнообразни като: живот в крайна бедност или ниски доходи и материални лишения; влошени финансови условия; социални и психологически фактори; недостъпна среда; здравни и възрастови проблеми; липса или недостатъчни социални умения и образование; отношение към тях, основано на предразсъдъци; липса, ограничен достъп или неадекватни услуги и т.н.:

- деца от ромската етническа общност;
- деца на възраст от 0 до 3 години, непосещаващи детско заведение, поради липса на детски ясли на територията на общината;
- деца на възраст от 3 до 7 години, непосещаващи детска градина;
- деца завършващи подготвителна група с по-ниски от средните резултати за училищна готовност;

- деца от други уязвими групи, извън ромската общност – трайно безработни, здравно неосигурени, с увреждания и др.

Малка част от децата в ДГ са деца от социално уязвими семейства (безработни, с ниска степен на образование и липса на професионална квалификация, ниско ниво на здравна култура), за които не се полагат подходящи грижи.

- деца със здравословни проблеми – с увреждания, хронични заболявания или често боледуващи от инфекциозни болести.
- Равният достъп до образование и качествено образование са взаимно обвързани – равният достъп означава достъп до качествено образование, а качествено образование разкрива пълния си потенциал само ако до него има достъп всяко българско дете.

В ДГ №29 „Звънче“ се провежда целенасочена политика на интеграция и предоставяне на равни възможности на децата от етническите малцинства, деца със специални образователни потребности, деца с увреждания, деца с хронични заболявания, деца жертви на насилие както и деца на многодетни семейства. Това са така наречените уязвими групи деца.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Пълноценна социализация на децата от уязвими групи.
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за деца от уязвими групи.
3. Утвърждаване на интеркултурното, гражданското и приобщаващото образование като неотменна част от процеса на модернизация в ДГ.
4. Съхраняване и развитие на културната идентичност на децата от уязвими групи (от етническите малцинства).
5. Защита от дискриминация.

III. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

Дейности за повишаване компетентностите на учителите за работа с деца от уязвими групи:

1. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.
2. Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на деца в риск.
3. Прилагане на разнообразни практики насочени към съхраняване и развитие на културната идентичност на децата от етническите малцинства.
4. Ранно идентифициране на деца от уязвими групи.
5. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

Дейности за интеграция на децата от уязвими групи в детската градина и за подобряване на училищната готовност:

1. Създаване на условия за успешна адаптация на децата от уязвимите групи и пълноценно включване в образователния процес.
2. Повишаване на степента на училищна готовност на децата от ромски произход за осигуряване на равен старт в училище.
3. Подобряване на здравния статус на децата от уязвими групи чрез редовно наблюдение на здравното, физическото и психомоторното развитие.
4. Превенция на negliжирането, насилието и други рискове в ранна детска възраст. Осигуряване на подкрепа за деца, живеещи в неблагоприятна семейна, емоционална и културна среда.
5. Ранно оценяване на индивидуалните потребности на децата с цел да им се предложи и осигури адекватна помощ.
6. Преодоляване на затрудненията на децата с обучителни проблеми в подготовката за училище чрез осигуряване на специализирана помощ в обучението, общуването с връстниците, справянето с емоционални и други проблеми.

7. Подкрепа на разнообразни съвместни изяви на деца от различни етнически общности за съхраняване и развитие на общите и специфични традиции по регион.

Дейности за формиране и развитие на родителски умения и подкрепа към родителите:

1. Повишаване на родителския капацитет за отглеждане и възпитание на децата чрез предоставяне на възможности на родителите от уязвими групи за придобиване на познания, трениране на умения и създаване на нагласи за отговорно и зряло родителство.
2. Повишаване ролята на родителите като основен фактор в социалното, здравното и емоционално развитие на децата.
3. Мотивиране и активно включване на родителите в интеграционния процес, както и приемане идеята за ценността на образованието за бъдещето на децата им.
4. Преодоляване на негативните нагласи и стереотипите на останалите родители към малцинствените и уязвими групи чрез взаимно опознаване и приемане на различията.
5. Провеждане на информационни кампании и родителски срещи за родителите с цел разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата от уязвими групи.
6. Ангажиране на родителите на деца от уязвими групи в училищни настоятелства и обществени съвети.

IV. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1. Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ДГ №29 „Звънче”, за координатор е определен учител, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование.

Общата подкрепа в ДГ №29 „Звънче”, се осъществява от екип, ръководен от координатора, учители, психолог, логопед, ресурсен учител. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете. Общата подкрепа включва също така различна екипна работа и между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират от ДГ №29 „Звънче”, или от други центрове за личностно развитие.

В ДГ №29 „Звънче” функционира училищна библиотека, ръководена от определен за целта служител, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата.

Описаните в Правилника за дейността морални и материални награди също са част от предоставяната от ДГ №29 „Звънче” обща подкрепа.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредбата за приобщаващото образование.

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете от ДГ №29 „Звънче”. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от регионалния център за подкрепа на приобщаващото образование.

Децата, за които може да се поиска оценка на способностите, са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година
- деца с хронични заболявания
- деца в риск

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация
- рехабилитация на слуха

- зрителна рехабилитация
- рехабилитация на комуникативни нарушения
- осигуряване на достъпна архитектурна среда
- специализирани средства
- ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ДГ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ДСП по местоживее на детето с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага, помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на **повече от три деца в група със СОП**, нуждаещи се от допълнителна подкрепа, се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредбата за приобщаващо образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните направления с цел по-лесното възприемане от детето, а също така се изготвя и индивидуален учебен план. За деца с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на деца, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	Учители; психолог, логопед, ресурсен учител на ресурсен център	
Екипна работа на учителите от дадена група	постоянен	учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.	директор	
Награждаване на деца	текущ	директор	при и по определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека	01.11, 01.04	отговорник библиотека,	да се направи по повод Деня на книгата
Представяне на дейности по интереси в ДГ	15.09.	учители	
Идентифициране на деца със СОП	целогодишно	Учители; логопед, ресурсен учител, психолог на ресурсен център	
Оценка на потребности на деца със СОП	целогодишно	ресурсни учител и екип на ресурсен център	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия и рехабилитация	целогодишно	логопед на ресурсен център	
Психологическа подкрепа, психо-социална рехабилитация	целогодишно	психолог на ресурсен център	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от ДГ	целогодишно	директор, учители, психолог на ресурсен център	
Организиране и провеждане на училище за родители	01.03.	координатор, учители	при желание от родителите

Стимулиране участието на деца с изяви дарби в изяви на ДГ	целогодишно	учители	
Стимулиране участието на деца от различни етнически групи в изяви на ДГ	целогодишно	учители	
Съвместни дейности с други организации	целогодишно, по график	директор, районна адиминстрация	

VI. ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ:

1. Дял на децата, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка (4-7 г.), обхванати в ДГ.
2. Целодневната организация на УВП.
3. Дял на учителите, преминали обучение за работа в мултикултурна среда.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на разнообразието от потребности на всички деца, чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването, и към създаване на възможности за развитие и участие на децата във всички аспекти на живота на общността.

VII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

1. Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователна интеграция;
2. Повишен обхват в ДГ на деца подлежащи на задължително образование (4-7 г.).
3. Придобити знания, умения и компетентности за работа в мултикултурна образователна среда от педагогическите специалисти.
4. Осъществен контрол върху резултатите от процеса на приобщаването на децата от уязвими групи в ДГ.
5. Изграждане на по-голямо доверие между етносите, като база за постигане на по-високо ниво на социална сплотеност в общуването.

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Програмата е приета на Педагогически съвет на 14.09.2022 г. с протокол №ПС02-10/14.09.2022 г. и е утвърдена със заповед на директора №РД09-03/15.09.2022 г.